

Borås kommun

boras.stad@boras.se

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn av Byttorpskolan i Borås kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Borås kommun att senast den **24 september 2021** vidta åtgärder för att avhjälpa den påtalade bristen. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan anges den åtgärd som huvudmannen måste vidta för att avhjälpa den påtalade bristen samt den lagstiftning med tillhörande föreskrifter som huvudmannens åligganden följer av. Enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Vidare ska huvudmannen enligt 4 kap. 7 § skollagen, om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Dessa bestämmelser ligger till grund för åtgärden i beslutet om föreläggande.

Skälen för Skolinspektionens ställningstagande i fråga om att verksamheten inte uppfyller krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten (påtalad brist) samt i fråga om de skyldigheter som huvudmannen måste fullgöra (åtgärd) redovisas nedan under rubriken Motivering till bedömning av brist.

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Vi på Skolinspektionen är medvetna om att många skolor i dagsläget är påverkade med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Om huvudmannen behöver längre uppföljningstid, kontakta Skolinspektionen för prövning.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Borås kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. (2 kap. 13 och 17-18 §§ skollagen)

Åtgärd

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med författningarnas krav.

För att göra detta ska huvudmannen:

Se till att rektorn organiserar verksamheten så att eleverna, i den utsträckning som är möjlig, får undervisning av lärare som innehar legitimation och är behöriga för all undervisning de bedriver. (2 kap. 13 och 17-18 §§ skollagen)

Motivering till bedömning av brist*Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte har organiserat verksamheten så att eleverna, i den utsträckning som är möjlig, får undervisning av lärare som innehar legitimation och är behöriga för all undervisning de bedriver. Det framkommer i utredningen att rektorn inte har gjort tjänstefördelningen utifrån legitimation och behörighet. Det finns lärare vid skolenheten som bedriver undervisning i ämnen och/eller årskurser de saknar behörighet för, trots att det inom rektorns organisation finns lärare som uppfyller dessa krav. Enligt rektorn beror detta på att skolan prioriterat elevernas behov av struktur framför att undervisningen bedrivs av behöriga lärare. Att tjänstefördelningen inte i första hand utgår från lärarnas legitimation och behörigheter leder till att elever i vissa klasser eller ämnen undervisas av lärare som saknar behörighet i ämnet vilket kan få negativa konsekvenser för elevernas möjligheter att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och som är behörig för viss undervisning får bedriva undervisning. Av skollagen framgår vidare att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller dessa krav, eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisning. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisning och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen).

Av förarbetet till skollagen framgår att rektorn har ansvar för att planera verksamheten på ett sådant sätt att lärare används för sådan undervisning som läraren har utbildning för. Det betonas också att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat. Studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat (prop. 2009/10:165 s. 261 f.).

Skolinspektionens utredning

Av utredningen framgår att tjänstefördelningen på Byttorpskolan inte utgår från lärarnas legitimation och behörigheter. Av intervjuer med lärare och med rektorn, samt av huvudmannens skriftliga redovisning, framgår det att lärarresurserna inte används så att eleverna får undervisning av behöriga lärare i alla ämnen. Det finns lärare som undervisar i ämnen och årskurser de inte har behörighet för trots att det inom rektorns

organisation finns lärare med de behörigheter som dessa lärare saknar. Av huvudmannens skriftliga redovisning framgår att ungefär hälften av lärarna på skolan undervisar i något eller några ämnen de inte har behörighet för, samtidigt som det finns andra lärare i organisationen som innehar motsvarade behörigheter. Av intervjuer med lärare och rektorn framkommer att de flesta klasser har en eller två så kallade klasslärare, och i årskurserna 4 – 6 också andra lärare i några av de praktisk-estetiska ämnena. Flera av klasslärarna undervisar i ett eller några ämnen de inte har behörighet för. Lärarna berättar också i intervju att i ett par ämnen de undervisar i utan behörighet, får de stöd från förstelärare. Dock finns det ämnen som de undervisar i, för vilka de saknar behörighet, där de inte får stöd i exempelvis bedömningar och planering. Rektorn uppger att de valt att organisera lärarna på det här sättet för att eleverna är i stort behov av struktur för att det inte ska bli "kaos". För flera av klasserna, är rektorns bedömning att skoldagen "inte fungerar" om eleverna byter lärare flera gånger under dagen. Rektorn berättar att skolan framöver ska flytta till nya lokaler och att det i den planerade nybyggda skolan kommer att finnas bättre förutsättningar lokalmässigt, för att organisera så att behöriga lärare har ansvar för undervisningen i sina ämnen, bland annat genom att lärarna undervisar flera klasser samtidigt i så kallade hemvister.

Motivering till föreläggande som ingripande

Borås kommuns verksamhet vid Byttorpskolan uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Borås kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

- Undervisningen är strukturerad och utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. (5 kap. 2 § skolförordningen, Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 5 Kursplaner)
- Undervisningen är saklig, allsidig och bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. (1 kap. 5 § skollagen, Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Saklighet och allsidighet)
- Lärarna stärker elevernas vilja att lära och deras tillit till den egna förmågan. (Lgr 11, 2.2. Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)
- I utbildningen tas hänsyn till elevers olika behov. (1 kap. 4 § och 3 kap. 2 § skollagen, 3 kap. 12 d och f §§ skollagen, 9 kap. 4 a § skolförordningen, Lgr 11, 2.2 Kunskaper)
- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen, Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

På Skolinspektionens vägnar

X Mahlin Hjerstrand

Beslutsfattare
Signerat av: Mahlin Hjerstrand

X Solmaz Malek Lundin

Föredragande
Signerat av: Solmaz Malek Lundin

I ärendets slutliga handläggning har regionstabsjurist Johan Kylanfelt deltagit.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Byttorpskolan

Fakta om Byttorpskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Borås kommun under höstterminen 2020. På Byttorpskolan genomfördes detta genom digitala intervjuer med elever, lärare, representanter från elevhälsan och rektor den 24 och 25 november 2020.

Byttorpskolan är en kommunal grundskola i Borås kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass och grundskolans årskurser 1 – 6. Vid tiden för tillsynen har Byttorpskolan 218 elever.